

Beyanname İçin Yol Haritanız

Mayıs ayı boyunca satırlarımız yettiğince, gelir vergisi ile ilgili hatırlatmalar yapmaya çalıştık. 25 Mart'ta ise beyannameler verilecek. Özellikle beyanname üzerinde uygulanabilecek indirimler üzerinde önemli noktaları bir kez daha vurgulamakta yarar var.

Örneğin dönem içinde gider olarak dikkate alınmayan bazı harcamaların beyanname üzerinde indirim olarak uygulanması mümkün. Tabii ki bu indirimleri doğru uygulamak, yapılacak harcamanın vergi oranına isabet eden kısmının devlet tarafından üstlenilmesi anlamına gelir. Bu köşede belki bu indirimlerin tamamı üzerinde durmak mümkün değil, ama "daha kapsayıcı" olanları özetlemek kimi hak ve avantajların doğru kullanılmasına yol açacağı için milyonlarca mükellefe de yol gösterici olabilir.

İşin inceliği

Durumun fotoğrafını çekmeden önce, bir şeyi belirtmekte yarar var. Bu da söz konusu indirimlerin en fazla "kâr" rakamı kadar uygulanacağı, zarar yaratmayacağı ve sonraki yıllara devredilemeyeceği gerçeğidir. Şimdi madde madde ilerleyelim.

- 2013 yılı beyannamelerinde bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı paylarının indirilmesi mümkün değil. Bu indirim en son 2012 yılı beyannamesinde uygulanmıştı.

- Mükellefin kendisi, eşi ve küçük çocukları adına hayat sigortası ödemelerinin yarısı indirim konusu yapılabilir. Ancak tutar, beyannamedeki kâr rakamının yüzde 15'ini ve asgari ücretin yıllık brüt tutarını, yani 12 bin 60 kuruşu aşamaz.

- Diğer özel sağlık sigortalarına yapılan prim ödemelerinin tamamı da indirim kapsamında. Ancak, üst sınır yine var ve indirime tabi tutar,

beyannamedeki kâr rakamının yüzde 15'ini ve asgari ücretin yıllık brüt tutarını aşamaz.

- Bağ-Kur primi diye ifade edilen, 4/B primleri yukarıda belirtilen sınırlarla bağlı olmaksızın beyanname indirim kapsamındadır. Ticari, zirai veya mesleki kazanç elde eden gelir vergisi mükellefleri bu primlerinin tamamını "kâr" rakamını aşmamak şartıyla beyanname indirimine tabi tutabilir. Hatta geçmiş dönemlere ilişkin prim borcu 2013 yılında ödenmişse bu primlerin tamamı indirim konusudur.

- Mükellefler, kendileri, eşi ve küçük çocukları ile ilgili eğitim ve sağlık harcamalarını indirim konusu yapabilir. Harcamanın Türkiye'de bulunan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinden yapılması yeterli. Ayrıca indirim tutarı beyan edilen kâr rakamının yüzde 10'unu aşamaz. Bu kapsamda, özel okul (vakıf üniversiteleri hariç), özel hastane, okul tarafından verilen yemek, servis, özel yurt, dersane vb. harcamaları da indirimde haktır.

'Kamu' etkisi

- Devlete ait kurumlara, Bakanlar Kurulu'nca vergi muafiyeti tanınan vakıflara veya kamu-

ya yararlı derneklere yapılan bağış ve yardımlar, kâr rakamının yüzde 5'ini aşmak şartıyla indirim imkânı içindedir.

- Okul, sağlık tesisi ve öğrenci yurduyla çocuk yuvası,

yetiştirme yurdu, huzurevi, bakım ve rehabilitasyon merkezi ile mülki idare amirlerinin izni ve denetimine tabi olarak yaptırılacak ibadethaneler (genel olarak camiler) ve Diyanet İşleri Başkanlığı denetiminde yaygın din eğitimi verilen tesislerin (genel olarak Kuran kursları) yaptırılması için yapılan harcamaların veya yaptırılması için yapılan bağışların ya da bu tesislerin faaliyetine devam edebilmesi için yapılan bağış ve yardımların tamamı indirim kapsamına dahildir.

- Fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara bağışlanan gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddelerinin maliyet bedelinin tamamı aynı şekilde indirim konusu yapılabilir.

Son hatırlatmamız Kızılay ve Yeşilay ile ilgili. İktisadi işletmeleri hariç, Türkiye Kızılay Derneği ve Türkiye Yeşilay Cemiyeti'ne yapılan nakdi bağış ve yardımların tamamının beyan edilen kazançtan indirilmesi mümkün.

SOSYAL GÜVENLİK

15 milyon kadın ve emeklilik

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) verilerine göre Türkiye'de ev hanımı sayısı 14.7 milyon civarında. Ev hanımları, Türkiye'de işgücüne dahil olmayan 29 milyon kişinin de yüzde 50'sini oluşturuyor.

Kadın istihdamında gerilerde olan Türkiye'de, dünyanın en ağır işini yapmalarına karşın ev kadınlarının büyük çoğunluğunun sosyal güvencesi yok. Ancak yasaya göre ev hanımları isterlerse, emeklilik haklarını "isteğe bağlı sigorta" ile sağlayabilir. 5510 sayılı kanunun

50. maddesi gereğince ev hanımlarına bu hak tanınmış.

Ne yapmalı?

İsteğe bağlı sigortalı olmak isteyen ev hanımları, isteğe bağlı işe giriş formu ile ikametgâhlarının bulunduğu SGK merkezine başvurmalı. Ev hanımlarının ödemesi gereken prim miktarı ise asgari ücretin yüzde 32'si ile bu tutarın 6.5 katı

arasında kişinin isteği doğrultusunda belirlenebiliyor. Yani ev kadınları 2014'ün ilk yarısında 343 ile 2 bin 228 lira arasında diledikleri tutar üzerinden prim ödeyebilir.

Hem sağlık hem de emeklilik haklarını da devam ettirebilir. İsteğe bağlı sigortaya ödenen primler ise 4/B yani Bağ-Kur kapsamında kabul edilir.

SORU- CEVAP

Malul şartı gerekli

1935 doğumluyum ve SSK emeklisiyim. 'Yaşamını çalışarak sürdürüremez' raporuma istinaden "yüzde 50 engelli/özürlü" kartım var. 1976 yılında vefat eden asker emeklisi babamın maaşından pay alabilir miyim? **Teoman Sipaher**

Erkek çocuklarının hak sahibi olarak babalarının aylığını alabilmeleri için, malul sayılmaları gerekir. Verdiğiniz bilgiye göre bu tanımda değilsiniz. Yeni bir sağlık kurulu raporu olarak bu yönde talepte bulunabilirsiniz.

Sorularınız için malicozum@ismmmo.org.tr adresine mail atabilirsiniz. Tüm sorular e-posta ile tek tek cevaplanacaktır.